

Ny og banebrydende forskning

Det er sjette gang, at Ugeskrift for Læger har et julenummer, som fokuserer på forskning, som først får én til at smile og derefter giver stof til eftertanke. Inspirationen kommer fra den alternative Nobelpris, den såkaldte Ig-Nobelpris (www.improbable.com/ig), som i år blev uddelt for 24. gang på Harvard University. Det er ikke en enkelt, men derimod en lang række priser, som overrækkes af tidligere »rigtige« nobelprismodtagere. I år uddeltes priser inden for fysik, neurovidenskab, psykologi, folkesundhed, biologi, kunst, økonomi, medicin, arktisk videnskab og ernæring.

Et godt eksempel på konceptet var kunstprisen, hvor vinderne havde studeret niveauet af smerte, når frivillige forsøgspersoner så på et grimt versus et smukt maleri samtidig med, at de blev skudt i hånden med en kraftig laser [1]. Man fandt lavere smertniveau, hvis personerne samtidig så på et smukt maleri, end hvis de så på et grimt maleri. Prisen i biologi gik til påvisningen af, at hunde foretrækker at positionere deres kroppe langs jordens nord-syd-geomagnetiske linje, når de har vandladning eller afføring [2], og prisen i medicin gik til påvisningen af, at ukontrollabel næseblødning kan behandles med udstopning af næsen med svinekød [3]. Det glædede mig dog mest at læse om psykologiprisen, som i år gik til en gruppe forskere for påvisning af, at B-mennesker i gennemsnit er mere selvcentrerede, manipulerende og generelt har flere psykopatiske træk end A-mennesker [4]. Godt man vågner tidligt om morgenen.

Kardinalspørgsmålet er, hvad der generelt er ny og banebrydende forskning. Vi måler traditionelt denne parameter ved at tælle citationer, dvs. hvor mange gange man i efterfølgende videnskabelige artikler vælger at referere til den oprindelige artikel. Dette er med til at bestemme tidsskriftets *impact factor*, men det tæller også for den enkelte forfatter. Det er således normalt at angive antal citationer i forskellige sammenhænge, hvor man gerne vil måle forskerens »videnskabelige tyngde«. En anden lignende parameter er det såkaldte H-indeks, som angiver det antal artikler, som er citeret mindst n gange. H-indekset vil nødvendigvis stige med årene, hvilket i sig selv gør det til en uretfærdig parameter, som ikke specielt tilgodeser de unge brillante forskerhjernner, som vi gerne vil have frem. En anden metode er de nye elek-

troniske muligheder, hvor man f.eks. kan måle, hvor mange gange en artikel er læst på nettet, hvor mange gange den er hentet og gemt, eller hvor mange steder på internettet den omtales. Dette giver ikke nødvendigvis citationer, men er alligevel et godt udtryk for, hvor mange der har været berørt af forskningen.

Jeg var selv for et par år siden involveret i en artikel, som kun er citeret en enkelt gang, men har fået enorm mediebevågenhed. Den handlede om øget tendens til flatulens, når man flyver [5]. Straks efter udgivelsen blev vi kontaktet af en lang række nyhedsbureauer og blev interviewet af NBC News, Weather Channel, TV5 France, BBC og en række andre medier. Historien blev såkaldt viral på nettet, og hvis man i månederne efter googled kombinationen af mit navn og *flatulence*, kom der over 2 mio. unikke hjemmesider frem, hvor artiklen var blevet omtalt. Danske medier fangede den også, og der var livlig diskussion på internationale blogfora om historien. Kommercielle fly har luftfiltre, hvor kabineluften går igennem, og der er angiveligt meget seriøse overvejelser bag flymadens indhold af fibre. I artiklen anbefalede vi bl.a. indvævning af aktivt kul i flyenes stofsæder, men vi blev overhalet af et japansk firma, som lancerede undertøj netop med indvævet aktivt kul. Mere *impact* end dette samlede internationale respons kan man næsten ikke forestille sig, og alligevel blev den kun citeret en enkelt gang i en efterfølgende artikel. Så forskningens betydning og almene vigtighed måles ikke nødvendigvis bedst ved citationer og H-indeks, men måske snarere ved læserens glæde og tidsforbrug ved læsning af artiklen. Må I derfor glædes ved dette års julenummer med artikler, som forhåbentlig kan få smilet frem, men alligevel give stof til eftertanke.

LITTERATUR

1. de Tommaso M, Sardaro M, Livrea P. Aesthetic value of paintings affects pain thresholds. *Conscious Cogn* 2008;17:1152-62.
2. Hart V, Nováková P, Malkemper EP et al. Dogs are sensitive to small variations of the Earth's magnetic field. *Front Zool* 2013;10:80.
3. Humphreys I, Saraiya S, Belenky W et al. Nasal packing with strips of cured pork as treatment for uncontrollable epistaxis in a patient with Glanzmann thrombasthenia. *Ann Otol Rhinol Laryngol* 2011;120:732-6.
4. Jonason PK, Jones A, Lyons M. Creatures of the night: chronotypes and the dark triad traits. *Pers Individ Diff* 2013;55:538-41.
5. Pommergaard HC, Burcharth J, Fischer A et al. Flatulence on airplanes: just let it go. *N Z Med J* 2013;126:68-74.

LEDER

Jacob Rosenberg

Ugeskr Læger

2014;176:V67047

KORRESPONDANCE:

Jacob Rosenberg, Gastroenheden, Kirurgisk Sektion, Herlev Hospital, Herlev Ringvej 75, 2730 Herlev. E-mail: jacob.rosenberg@regionh.dk

INTERESSEKONFLIKTER:

Forfatterens ICMJE-formular er tilgængelig sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk